

LUNDS
UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR PSYKOLOGI

***Fotboll och genus: En beskrivande studie om tränares
agerande mot ett flicklag och pojklag***

Alexandra Park

Erica Svensson

Kandidatuppsats VT 2018

Handledare: Marie Bergström

Abstrakt

Studiens syfte var att observera och beskriva hur fotbollstränare i en förening i södra Skåne agerar gentemot spelare i ett flicklag och pojklag. Utefter detta utformades studien samt uppsatsen. Vi använde oss av en öppen observation som design och ett observationsschema som instrument. Observationsschemat inspirerades av något äldre, tidigare forskning (Young, 1980; Andreasson, 2007; Fundberg, 2003). Undersökningsgruppen var tränarna för ett flickfotbollslag och ett pojkfotbollslag i en mellanstor stad i södra Skåne där vi genomförde observationerna under en match och två träningar i pojklaget och två träningar i flicklaget. Det insamlade resultatet analyserades genom en tematisk analys. Resultatet visade att tränarna inte använde sig av kvinnonedvärderande kommentarer eller uppmanade till fientlig aggressivitet. Dock kan forskarnas närvaro ha påverkat deltagarnas beteende. Tränarna uppmuntrade både till kollektivistiskt beteende och fysisk förbättring. Tränarna använde sig även av tillrättavisningar för att få barnen att sluta med, vad tränarna ansåg var, oönskat beteende.

Nyckelord: Fotboll, genus, fostran, tränare, psykologi, sport, kollektiv, aggressivitet, jämställdhet.

Abstract

The study's purpose was to observe and describe how football coaches in a club in southern Skåne acted towards players in a girls team and a boys team. The study and the paper was designed according to this purpose. We used an open observation as design and an observing schedule as an instrument. The observation schedule was inspired by older, previous research (Young, 1980; Andreasson, 2007; Fundberg, 2003). The test group was the coaches for a football girls team and a football boys team in a medium-sized city in southern Skåne, where we did our observations at one game and two practices in the boys team and two practices in the girls team. The result was analysed through a thematic analysis. The result showed that the coaches didn't use any women-degrading comments or encouraged hostile aggression. All though it's important to note that the researches presence may have influenced the participants behavior. The coaches encouraged the players towards both collectivistic behaviour and physical improvement. The coaches also used admonitions to make the children stop with, what the coaches considered were, unwanted behaviour.

Keywords: Football, gender, nurture, coaches, psychology, sport, collective, aggressivity, equality.

Tack

Vi vill tacka de två fotbollslag som tog emot oss, ett särskilt tack till tränarna som ställde upp på observationerna. Vi önskar er all lycka i framtiden, både på och utanför planen.

Ett stort tack till vår handledare Marie Bergström för intressanta diskussioner och stöd i uppsatsprocessen.

Tack Frida för att du bidragit till att vi koncentrerat oss mera och förlåt för att vi har bidragit till att du koncentrerat dig mindre.

Innehållsförteckning

Abstrakt	1
Abstract	1
Tack	2
Introduktion	5
Teori	5
Genus och kön.	5
Social kognitiv teori	6
Tidigare forskning	6
Fysisk förbättring	6
Uppmuntran till aggressivitet	7
Kvinnonedvärderande kommentarer	8
Uppmuntran till kollektivet	9
Disciplinering och fostran	10
Syfte och frågeställningar	11
Metod	11
Forskningsansats	11
Analysmetod	11
Förförståelse	12
Deltagare	12
Instrument	13
Design	14
Procedur	14
Etik	15
Resultat	16
Flickor; F05-06 – två träningar	16
Fysisk förbättring	17
Aggressivitet	17
Kvinnonedvärderande kommentarer	17
Uppmuntran till kollektivet	17
Uppmuntrande ord.	18
Disciplinering	18
Pojkar; P06- två träningar och en match	18
Fysisk förbättring	18
Aggressivitet	19
Kvinnonedvärderande kommentarer	20

Uppmuntran till kollektivet.....	20
Uppmuntrande ord.	20
Disciplinering.....	20
Diskussion	21
Metoddiskussion	21
Hermeneutik.	21
Reaktivitet.....	21
Observatörsbias.....	22
Etikdiskussion	23
Resultatdiskussion	24
Fysisk förbättring.....	24
Aggressivitet.	25
Kvinnonedvärderande kommentarer.	27
Uppmuntran till kollektivet.....	27
Uppmuntrande ord	28
Disciplinering.....	28
Sammanfattning.	29
Framtida forskning.....	30
Referenser	31

Introduktion

Idrott är ett begrepp de flesta människor i Sverige har någon form av relation till, 9 av 10 barn och ungdomar är någon gång under sin uppväxt en del av en idrottsförening. Det är ungefär lika många pojkar som flickor inom föreningsidrotten (Riksidrottsförbundet, 2018). Trots denna jämlika uppdelning tycks idealet inom elitfotbollens värld vara manligt. En kvinnlig fotbollsspelare ses som duktig när hon antar stereotypa manliga attribut som att vara rakt på sak, inte vara rädd samt stark (Andreasson, 2007). Även om kvinnorna inom fotbollen tar på sig dessa attribut lockar de inte till sig en lika stor publik som männen (Svenska fotbollsförbundet, u.å. A och B), damfotbollen anses inte vara lika intressant att titta på då kvinnorna på plan, enligt kritiker, inte går att jämföra med herrarnas prestationer (Lindström, 2013, 25 december). För redan 15 år sedan beskrev Fundberg (2003) hur tränare pratade med unga spelare i ett pojkfotbollslag och att de då använde sig utav kvinnonedvärderande kommentarer vid flera tillfällen. Under det senaste året så har diskussionen kring kvinnoförtryck varit aktuell i media både i Sverige och andra delar av världen (Dickson, 2017, 26 oktober). I och med detta anses det intressant att observera hur tränare agerar med och mot barn i fotbollslag idag.

Teori

Genus och kön. Genus och kön är något av en röd tråd i denna uppsats och därför kommer dessa begrepp förtydligas. Med kön menas biologiskt kön, dvs. den könstillhörighet som en person tilldelas på grund av sin biologiska uppsättning (Nationalencyklopedin, u.å). Med genus avses det socialt konstruerade könet, dvs. det som skapas genom samhällets kultur och normer. Det räcker inte att en gång klä sig kvinnligt eller att en gång bete sig enligt den kvinnliga normen för att anses vara kvinna, genus måste ständigt återskapas för att vara övertygande (Ambjörnsson, 2004). Butler (1990) uttrycker det som att genus inte är orsaken utan snarare effekten av olika handlingar. Genus är något som skapas genom socialisering från den kultur en individ lever i, således formas människor till män och kvinnor utifrån deras kulturs normer.

Ett begrepp som är vanligt när man talar om genus är ett så kallat motsatstänkande. Ett exempel på det är när Hirdman (2003, s.65) säger "att vara man är att inte vara kvinna". Ambjörnsson (2004) tar upp detta motsatstänkande när hon diskuterar hur de olika biologiska könen väljer att framställa sig utseendemässigt. Då män ska vara motsatsen till kvinnor skapar kvinnor sitt genus genom att bland annat raka sina ben, i motsats till männens orakade ben. De kvinnor som avviker från normen utsätts för sanktioner och beskrivs som heterosexuellt oattraktiva och okvinnliga. Ett annat exempel som Ambjörnsson (2004) tar upp är att de flesta

tjejerna i studien väljer att ha långt hår på huvudet i motsats till killarnas korta hår, detta anses som ett tecken på kvinnlighet.

Social kognitiv teori. Social kognitiv teori handlar om hur och varför människor lär sig olika beteenden. En individ lär sig beteenden genom att imitera andra individer, dessa beteenden tas sedan upp i individens kognitiva schema där erfarenheter, föreställningar om rätt och fel samt olika sätt att hantera sociala situationer lagras. Människor funderar därefter på vad deras beteende får för konsekvenser och agerar utifrån dem (Bandura, 1977). Om ett beteende resulterar i negativa konsekvenser för individen så betar sig individen antagligen inte på ett sådant sätt igen.

Connolly (2017) förklarar att social kognitiv teori har potential att ge stora effekter inom coachning och på atleter. Forskaren menar att en tränares beteende borde reflektera det som tränaren önskar se hos sina spelare då de kan lära sig imitera allt ifrån passion för sporten, korrekt teknik till sportligt beteende.

Tidigare forskning

Fysisk förbättring. Pojkar rapporterades vara generellt mer skickliga än flickor när det gällde "object control skill performance", vilket var till exempel kastande, fångande eller sparkande (Booth, Okely, Denney-Wilson, Hardy, Yang & Dobbins, 2006; Ehl, Robertson & Langendorfer, 2005; Raudsepp & Pääsuke, 1995; Pulito Runion, Robertson & Langendorfer, 2003; van Beurden, Zask, Barnett & Dietrich, 2002). Vissa studier rapporterade ingen skillnad i dessa lokomotoriska förmågor beroende på deltagarnas kön (Goodway, Crowe, & Ward, 2003; Hume et al., 2008; Raudsepp & Pääsuke, 1995; van Beurden et al., 2002). Andra studier rapporterade att flickor (van Beurden et al., 2002) var skickligare än pojkar när det gällde lokomotoriska förmågor.

De ovanstående studierna var något som Barnett, van Beurden, Morgan, Brooks & Beard (2010) studerade innan de utförde en longitudinell studie som undersökte tre "object control skills" samt tre lokomotoriska förmågor. Resultatet visade att deltagarnas nivå av "object control" i barndomen predicerade nivån av "object control" i tonåren. Pojkar var allmänt mer skickliga än flickor, däremot påverkade inte deltagarnas kön relationen mellan "object control" i barndomen och "object control" i tonåren. Författarna menade att det var viktigt att utveckla barns "object control" redan i tidig ålder för att de skulle ha en högre nivå i senare åldrar.

En äldre metaanalys som studerade kasttekniker visade på att könsskillnader uppvisades redan vid 3 års ålder och sedan ökade med 2-3 standardavvikelser under tonåren. (Thomas & French, 1985). Denna studie upprepades av Pulito Runion et al. (2003) på 13-åringar och även de fann en skillnad i kasthastighet mellan könen. En äldre studie menade att dessa skillnader delvis berodde på flickor och pojkars olika kroppsbyggnader (Thomas & French, 1985) medan andra studier diskuterade att det kunde bero på att flickor inte övade lika mycket på kastande och att det på så vis skapades en skillnad mellan könen (Nelson, Thomas & Nelson, 1991). Ehl et al. (2005) funderade över om könsskillnaderna i kastteknik fanns i länder där sporter som involverade kast inte var lika vanliga. Ovan nämnda studier utfördes i USA, Ehl et al. (2005) replikerade kast-studien av Pulito Runion et al. (2003) i Tyskland. Deras hypotes, som var att tyska tonåringar uppvisade mindre könsskillnader i kasthastighet än tonåringarna i USA, bekräftades inte.

Enligt Hines (2004, refererat i Chalabaev, Sarrazin, Fontayne, Boiché & Clément-Guillotin, 2013) medverkade pojkar sedan barndomen mer i atletiska sammanhang än flickor. Det fanns en skillnad mellan pojkars och flickors motivation att delta i idrottslektioner, vilket kunde bero på elevernas upplevda förmåga i de situationerna. När en elev ansåg sig duktig i situationen var hen också mer motiverad att delta (Chen & Darst, 2002).

Fundberg och Lagergren (2015) formulerar, utifrån tidigare forskning, att det vanligaste budskapet som generellt gavs till unga flickor var att de skulle vara tysta och inte prata för mycket. På fotbollsplanen gavs istället ett annat budskap, där skulle de "snacka mer". Det var något som gick emot bilden av den normativa flickan. Några attribut som kopplades till maskulinitet var att spelaren fysiskt tog ut sig, tånjde gränser och svettades. Flickans ideal om att vara söt och duktig stod i kontrast mot en fotbollsspelare som skulle vara hård och inte vara rädd för svett och smuts.

Uppmuntran till aggressivitet. Instrumentell aggressivitet beskrevs som skada som utfördes i syfte att uppnå ett mål, till skillnad från fientlig aggressivitet som, förutom att skada, inte hade något mål med skadandet. I sport utfördes instrumentell aggressivitet genom att en spelare försökte införliva smärta hos en annan spelare där målet var att till exempel ta bollen. Fientlig aggressivitet i sportsammanhang handlade snarare om att en spelare var besluten att skada en annan spelare, detta skedde utan ett annat syfte än just skadandet. En fysisk handling var inte det enda sättet aggressivitet kunde utspela sig, att hota en annan människa var en aggressiv handling i sig (Rodica Mărășescu, 2014).

Ishockeyspelare påverkades av hur föräldrar eller tränare reagerade på deras aggressiva beteende. Spelarna behövde vara medvetna om sin aggressivitet på plan då

ishockey var en sport som väckte mycket känslor hos deltagarna, bland annat aggressivitet. Tränarna behövde vara medvetna om sitt eventuella inflytande på spelarna, en medvetenhet hade kunnat leda till att spelarna fått hjälp i kontrollerandet av sin aggressivitet (Rodica Mărășescu, 2014).

Barnen i ett ishockeylag rapporterade att de använde sig utav både instrumentell och fientlig aggressivitet. Den instrumentella aggressiviteten ansågs vara det som var okej enligt regelboken för hockey, denna sorten utav aggressivitet användes för att vinna matchen och på den vägen ansågs den accepterad utav spelare, tränare och föräldrar. Fientlig aggressivitet utfördes inte i samma utsträckning hos olika lag och spelare men när den användes så var det som en respons på att en lagkamrat blivit skadad av en annan motspelare. Spelarna berättade vad de trodde tränarna tyckte om aggressivt beteende. De flesta ansåg att deras tränare tyckte att aggressivitet som var enligt regelboken och ledde till vinnande situationer (instrumentell aggressivitet) var okej men att aggressivitet som endast utfördes för att skada (fientlig aggressivitet) inte ansågs okej. Vissa utav spelarna kunde däremot beskriva hur samma tränare kunde uppmuntra till fientlig aggressivitet. Detta visade vissa kontraster i hur spelarna tolkade sina tränare, författarna föreslog att dessa kontraster kunde bero på spelarnas olika förhållande med tränarna och laget eller spelarnas egna moraliska värderingar (Cusimano, Ilie, Mullen, Pauley, Stulberg, Topolovec-Vranic och Zhang, 2016).

Instrumentell aggressivitet accepterades enklare utav spelare i fotboll- och ishockeylag än vad fientlig aggressivitet gjordes. Instrumentell aggressivitet ansågs vara normalt beteende, på så vis var det inget som skapade större reaktioner. Accepterandet av fientlig aggressivitet verkade vara kopplat till att individuella spelare moraliskt frigjorde sig från situationen. Detta accepterande eller icke-accepterande av fientlig aggressivitet visade hur individen upplevde att tränaren samt individen själv såg på regelbrott (Traçlet, Moret, Ohl & Clémence, 2015).

Kvinnonedvärderande kommentarer. Kvinnonedvärderande kommentarer kunde botten i hegemonisk maskulinitet, vilket definierades ” as the configuration of gender practice which embodies the currently accepted answer to the problem of the legitimacy of patriarchy, which guarantees (or is taken to guarantee) the dominant position of men and the subordination of women” (Connell, 2005, s.77). Hegemonisk maskulinitet kunde uppvisas med kvinnonedvärderande kommentarer, vilket var något som pojkarna i Fundbergs (2003) studie pratade om. De sa att omklädningsrummet var som en fristad där de kunde säga saker som ”kärring” och ”hora” utan att någon annan tog illa upp. De förklarade även att de andra spelarna visste att de skämtade (Fundberg, 2003).

Männen i avhandlingen "Idrottens Kön" uttryckte sig såhär om att vara ärlig och säga som det var, "Det vore väl fan om det var en feminin stil i laget, då hade vi ju spelat damhandboll. Det är ju tuffare, man är tuffare mot varandra och använder ett tuffare språk. Man testar varandras gränser lite mer så. Vad jag har hört, eller vad jag tror, så är det mer att tjejer, då är det mer skitsnack. Just det. När det är killar, då är det mer raka rör liksom" (Andreasson, 2007, s.86). Forskaren menade att detta sätt att tala om kvinnor var ett vanligt sätt som män visade sig överlägsna och dominerande på.

Riksidrottsförbundet (2018) menade att mycket hänt sedan idrottens begynnelse där idrottsverksamheten var för och av män. Kvinnors deltagande i idrott hade ökat, även deras representation i beslutande organ och fördelning av resurser mellan dam- och herridrott hade blivit mer rättvis. Däremot menade Riksidrottsförbundet (2018) vidare att det fanns mycket kvar att arbeta med. Idrottsrörelsen arbetade för jämställdhetsmålen som fastställdes 2017, det övergripande målet för idrottens jämställdhetsarbete var att män och kvinnor skulle ha samma makt att forma idrotten samt sitt deltagande i den (Riksidrottsförbundet, 2018). Målen, som skulle vara uppnådda 2025, bestod bland annat av att alla, oavsett kön, skulle ges samma möjligheter i utövandet och ledandet av idrott. Idrottsengagemanget skulle även värderas och prioriteras lika oavsett kön. Kvinnor och män skulle vara representerade med minst 40 procent var i beslutande organ och då skulle inflytandet vara lika stort dem emellan. Meningen var också att jämställdhetsperspektivet skulle genomsyra alla verksamhetsområden (Riksidrottsförbundet, 2017).

Uppmuntran till kollektivet. Group cohesion handlade om banden som fanns mellan gruppmedlemmar, deras sammanhållning samt medlemmarnas samarbetsgrad för att nå ett mål. Group cohesion var en viktig del för ett idrottslags gemensamma prestationer (Sabin & Alexandru, 2015). Något som kunde öka group cohesion, alltså gruppens sammanhållning, var framgångar i tävlingsinriktade sporter. Framgångsrika lag hade i sin tur gemensamma normer som följdes och accepterades av hela gruppen. (Cashmore, 2002, refererat i Sabin & Alexandru, 2015).

Carron, Coleman, Wheeler och Stevens (2002) gjorde en metaanalys om sambandet mellan prestation och group cohesion inom sport. De fann att det överlag fanns en måttlig till stor relation mellan group cohesion och prestation. De uppmärksammade även att det fanns en större signifikant relation gällande group cohesion och prestation hos tjejer ($ES = .949$) än hos killar ($ES = .556$). Forskarna menade att dessa resultat visade hur viktigt team building var för att öka gruppens sammanhållning för gruppens prestationer.

En äldre definition av social-role theory var att män och kvinnor delvis anpassade sig efter olika förväntningar de utsattes för och därav kunde utveckla olika färdigheter, attityder och övertygelser (Eagly, 1987). Eys, Ohlert, Evans, Wolf, Martin, Van Bussel & Steins (2015) menade att det med denna definition gick att tolka hur en tränares bild och förväntningar gällande lagsamhörighet och prestation kunde resultera i olika förväntningar på idrottarnas beteende. Tränarens tankar kring lagsamhörighet kunde även resultera i olika sätt att ta sig an träningar och sociala strukturer. Om tränarna konsekvent belyste hur viktig, eller oviktig, sammanhållning i laget var så kunde det påverka lagets prestationer.

Disciplinering och fostran. Idrotten fostrade ungdomar genom två olika uppdrag, det ena var samhällets uppdrag och det andra var idrottens eget uppdrag. Samhällets uppdrag, också kallat föreningsfostran, hade utgångspunkt i att ta hand om människorna som kom till föreningen. Detta gjordes bland annat genom att spelarna lärde sig att följa normer, vara koncentrerade och samarbeta; allt sådant som gällde både utanför och innanför föreningslivet. Genom denna föreningsfostran blev spelarna goda samhällsmedborgare. Idrottens eget uppdrag, också kallat tävlingsfostran, stod i kontrast mot föreningsfostran, det handlade om själva tävlandet. Spelarna lärde sig att handskas med vinster och förluster, att följa reglerna som fanns samt att de lärde sig att satsa på sig själva för att nå sina egna mål. Det kunde vara svårt att kombinera föreningsfostran och tävlingsfostran, båda skulle finnas inom föreningslivet men det var inte alltid en självklarhet. Tävlingsfostran ledde i sin natur mot selektering, rangordning och elitsatsningar till skillnad från föreningsfostran som lade fokus på samarbetande och att alla utvecklades i sin egen takt. Idrotten själv verkade betona tävlingsfostran mest medan kommunernas satsningar på idrott gjordes i intresset att barn och ungdomar skulle engageras på ett meningsfullt sätt (Peterson, 2005).

Fundberg (2003) beskrev att den ideala fotbollsspelaren ansågs vara den manliga spelaren som agerade på ett visst sätt på plan, ett sätt som ansågs av spelarna och tränarna var manligt. Spelarna fostrades till duktiga fotbollsspelare och Fundberg (2003) menade vidare att denna fostran även innebar att spelarna fostrades in i en god maskulinitet. Connell (2000) menade att sport tidigare i historien agerade som en formande aktivitet för pojkar och unga män. I gamla engelska pojkskolor lärde sig pojkar att bli kraftfulla individer genom fysisk disciplin som utövades i den organiserade idrotten. Detta förde oss vidare in på Curry (1991) som menade att pojkar och unga män lärde sig att disciplin och ansträngningar krävdes för att lyckas, detta lärde de sig genom deltagande i sporter. Vidare lärde sig dessa pojkar och unga män att de accepterades om de utförde en lyckad prestation. De lärde sig sålunda att acceptera från andra berodde på hur bra de presterade.

Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att observera och beskriva hur fotbollstränare i en förening i södra Skåne agerar gentemot spelare i ett flicklag och pojklag. Utifrån detta syfte utformas följande frågeställningar: Kan någon form av sexistiskt beteende observeras i tränarnas interaktion? Finns det tecken på uppmuntran till aggressivitet från tränarnas håll mot spelarna? Kan uppmuntran till kollektivistiskt beteende och fysisk förbättring observeras?

Metod

Vi valde att genomföra uppsatsen med hjälp av kvalitativa metoder. Vi valde denna metod då vi ville undersöka hur tränare agerade och talade med fotbollsspelare i två barnlag. Vi ansåg att en kvalitativ metod var den mest passande metoden för att svara på vår forskningsfråga.

Forskningsansats

Forskningsansatsen i denna uppsats utgick från hermeneutiken (Alvesson & Sköldbberg, 2017), vilket är läran om tolkning. Ett viktigt begrepp för hermeneutiken är den hermeneutiska cirkeln, alternativt den hermeneutiska spiralen. Den förklarar att tolkning växer fram i en cirkulär rörelse mellan förförståelse och nya insikter, vilket sedan leder till ny förförståelse. Cirkeln återgår inte till samma punkt, vilket är orsaken till att den även kallas den hermeneutiska spiralen. Detta arbetssätt innebär att informationen alltid sätts i samband till helheten, sedan uppstår ny information som i sin tur sätts i samband till helheten igen och så upprepas det. Hermeneutik bygger alltså på sambandet mellan helhet och delar, vilket innebär att en del bara kan förstås om den sätts i sammanhang med helheten. Förförståelse är således en del som leder till helhet (Alvesson & Sköldbberg, 2017).

Analysmetod

Tematisk analys är ett av de vanligaste angreppssätten när det gäller att hantera kvalitativa data. Det finns ingen tydligt beskriven bakgrund eller teknik till denna analys. I

grunden går det ut på att i sin data söka teman, detta görs genom att studera sin data ingående flera gånger. Det som tittas efter är återkommande situationer som kan kopplas ihop och skapar teman, i dessa teman kan sedan subteman skapas. Ju oftare en situation förekommer desto större chans är det att detta identifieras som ett tema. Vissa teman blir således viktigare i dataanalysen än andra, vad som identifieras som teman är inte en självklarhet. En teknik för att identifiera dessa teman är att vara uppmärksam på företeelser som repeteras i datainsamlingen (Bryman, 2011).

I vår analys använde vi oss utav ett tematiskt förhållningssätt där vi tog ut teman. Vi gick igenom vår data ett flertal gånger och kategoriserade in materialet i teman. De teman som valdes var baserade på situationer som repeterades under observationerna och som vi reagerade på. Vissa teman var sedan innan förutbestämda genom observationsschemats kategorier. Andra teman uppstod i genomgången av datamaterialet. De teman som lyftes upp gjordes så för att de ansågs intressanta och de uppstod vid flera tillfällen. Resultatet och diskussionen redovisades utifrån dessa teman.

Förförståelse

Eftersom denna uppsats utgick från hermeneutiken redovisas nedan vår förförståelse inom ämnet. Den förförståelse författarna hade med sig angående sport var att vi båda hade det som en del av våra liv antingen genom familjemedlemmar eller eget engagemang. Genom detta hade vi kunskaper om fotbollsspelande i den utsträckningen att vi visste hur träningar och matcher vanligtvis såg ut, samt vissa fotbollsregler. Vi hade även en viss förförståelse om genus eftersom båda växte upp som kvinnor och hörde kommentarer om flickor och deras förmåga både i skolan och på fritiden. En av oss hade även läst en kurs i genusvetenskap. Detta genusperspektiv kunde varit en faktor i hur vi valde att lägga upp studien samt i hur vi tolkade resultaten. Eftersom vi båda studerade det beteendevetenskapliga programmet vid Lunds Universitet med psykologi-inriktning påverkade även det hur vi tolkade vårt insamlade material. Dels genom vilka teorier som resultatet tolkades med, dels i och med den kunskap som följde med oss från tidigare delar av programmet.

Vi var medvetna om vår förförståelse och att den påverkade resultatet på ett eller annat sätt, det är något som även läsaren kan ha i åtanke när uppsatsen läses.

Deltagare

Undersökningen hade troligtvis varit genomförbar inom vilken sport som helst men vi valde att undersöka fotbollstränare. Anledningen till att vi valde fotboll var för att det var lättillgängligt eftersom det fanns många fotbollsföreningar runt om i södra Skåne. Vi valde också fotboll då den forskning vi läste i det tidigaste skedet av processen handlade om just fotboll. Den forskningen följde pojkar från att de var 11 år och i fyra säsonger framåt (Fundberg, 2003), på så sätt siktade vi in oss på fotbollstränare som tränade lag i åldrarna runt 12 år.

Deltagarna valdes sedan genom att vi besökte hemsidor till fotbollsföreningar runt om i en medelstor stad i södra Skåne. Vi letade efter föreningar som hade både pojk- och flicklag i ungefär samma åldrar. Önskemålet var att både pojk- och flicklaget där tränarna sedan observerades fanns i samma förening, anledningen till detta var att tränarna skulle utgå från samma regler från föreningen. Vi valde ut fem olika föreningar som passade de önskemål vi hade och mailade dem med en förfrågan om att få göra vår observation. Vi fick snabbt svar från en förening som hade ett flicklag där spelarna var 12–13 år samt ett pojklag där spelarna var 12 år där båda dessa lags tränare var intresserade av att delta.

Instrument

Vid observationstillfällena användes ett observationsschema som instrument.

Observationsschemat inspirerades av något äldre forskning. Young (1980) talade om flickors fysiska förmåga och beskrev att flickor, till skillnad från pojkar, inte använder hela kroppen när de slår, sparkar och kastar utan snarare endast en kroppsdel. Young inspirerade kategorin "Uppmanande till fysisk förbättring". Andreasson (2007) inspirerade kategorin "Uppmuntran till kollektivet" då kollektivet är ett återkommande tema i hans avhandling om handbollsmän och fotbollskvinnor. Andreasson (2007) inspirerade även till kategorin "Uppmanande till aggressivt beteende" då spelarna han träffade pratade om vad som var okej att göra och inte göra inne på planen. Fundberg (2003) träffade pojkfotbollsspelare som ansåg att fotbollstränarna var en plats där de kunde säga "hora" och "kärring" utan att någon tog illa upp, på så vis inspirerade denna forskning till kategorin "Kvinnonedvärderande kommentarer". Dessa fyra kategorier utgjorde observationsschemat. Dessa kategorier kompletterades med en kategori som kallades "Övrigt" där observationer som inte passade in någon annanstans men ändå var av vikt för uppsatsen skrevs ner. Eftersom vi var två personer som genomförde observationerna delades kategorierna upp mellan oss, en observerade "Uppmuntran till kollektivet" samt "Uppmanande till aggressivt beteende" och en

observerade ”Kvinnonedvärderande kommentarer” samt ”Uppmanande till fysisk förbättring”, båda observatörerna hade en ”Övrigt”-kategori.

Design

Eftersom intresset var att beskriva tränarnas agerande, snarare än hur tränarna upplevde sig som ledare, valdes passiv observation som design.

På grund utav etiska aspekter valdes en öppen observation. En öppen observation innebar att deltagarna var medvetna om att de observerades och godkände sitt deltagande (Ahrne, Ahrne & Svensson 2015). Vi valde en passiv observation eftersom syftet var att se hur tränarna agerade gentemot spelarna beroende på om de tillhörde ett flick- eller pojklag. Den passiva observationen innebar att vi stod bredvid tränarna och observerade, vi var inte deltagande i det som skedde, utan tittade på utifrån (Ahrne et al., 2015). Vi förhöll oss passiva under alla observationer med undantag för enstaka passningar från vår sida när bollen rullade mot oss. Passningarna gjordes då bollen var på väg ifrån spelaren, mot oss, utan att avsikten var att den skulle hamna där. Spelarna eller tränarna tittade på oss och bad oss passa bollen tillbaka, att ignorera bollen när vi så självklart var i position att passa tillbaka den hade troligtvis upplevts som otrevligt av oss.

Att en observation genomfördes kunde leda till reaktivitet hos deltagarna. Reaktivitet skedde när deltagarnas vetskap om att de observerades gjorde att de betedde sig annorlunda än vad de brukade göra (Bailey, 2018). Observatörsbias var en annan risk vid observationerna, det innebar att observatörernas kunskaper, förväntningar och förförståelse kunde påverka resultatet. Detta kunde skett genom att observatörerna till exempel lättare uppfattade och observerade vissa händelser än andra eftersom de bekräftade deras eventuella förväntningar (Ahrne et al., 2015).

Procedur

Tanken att undersöka genus fanns från början, när det väl valts ut i vilken kontext detta skulle undersökas lästes teori och tidigare forskning. I ett tidigt skede mailade vi de olika föreningarna samt bestämde observationstillfällena med dem. Vi mailade en samtyckesblankett till tränarna som tränarna samt spelarnas föräldrar skulle skriva under. Samtyckesblanketterna skickades således ut innan observationerna, de samlades sedan in under och efter

observationerna. Pojklagets tränare föreslog att endast skicka ut ett informationsmail till föräldrarna istället för samtyckesblanketterna och detta godkändes utav oss.

När det väl var dags för observation var vi med tränarna i pojklaget vid två träningar och en match. Flicklagets tränare var vi med vid två träningar. Vid träningstillfällena ankom vi till platsen några minuter innan träningens start, vid matchtillfällena var vi vid platsen för matchen ungefär en halvtimme innan matchstart och startade observationen under uppvärmningen.

Under den första träningsobservationen hos tränarna för flicklaget var tre manliga tränare och tio spelare. Under den andra träningsobservationen var de under början av träningen fyra manliga tränare och nio spelare, under slutet var de två manliga tränare och fyra spelare. Under pojkarnas match var de två manliga tränare och nio spelare. Under den första träningsobservationen hos pojklaget var de två manliga tränare och tjugotvå spelare. Under den andra träningsobservationen var de tre tränare och arton spelare.

Observationerna utgick från observationsschemat där vi hade med oss papper och penna som vi antecknade i. Anteckningarna bestod av beskrivningar av händelser, ageranden samt citat från tränarna. Kategorierna var utskrivna i förkortningar på pappret för att inte deltagarna skulle råka läsa vad som observerades mer exakt. Vi stod en bit ifrån tränarna under observationen men ändå så pass nära att vi kunde höra och se vad som sades.

Observationerna genomfördes under loppet av två veckor och efter det var det dags att sammanfatta datainsamlingen vilket ledde till att vi skrev resultatet. Vi sammanfattade först våra anteckningar var för sig och diskuterade sedan varje observation med varandra. Vi tog ut teman som kunde identifieras utifrån materialet. De kategorier som hade bygggt observationsschemat stod för varsitt tema, det identifierades även andra teman i materialet. Resultatet skrevs utifrån de teman som vi observerade och diskuterade. Vi fick inte in alla samtyckesblanketter från deltagarna och fick därför revidera resultatet. De exempel som nämnde enskilda deltagares agerande togs bort om vi inte hade fått in samtyckesblanketten.

Etik

De båda lagen informerades om att vi under observationerna tittade på ledarstilar och coaching, utan mer ingående detaljer. Det var viktigt att vi inte informerade om detaljer, tränarna kunde bli påverkade av detta och bete sig på ett annorlunda sätt än vanligt. Troligtvis hade tränarna redan blivit påverkade av att observationen genomfördes överhuvudtaget och att

de blev mer påverkade var något som behövde undvikas i allra högsta grad för att resultaten skulle vara så sanningsenliga som möjligt.

Deltagarna skrev under en samtyckesblankett där de godkände att vi genomförde observationen. Där nämndes vad observationen undersökte samt att deltagande var helt anonymt samt frivilligt. Att deltagandet var anonymt innebar att vi inte i uppsatsen skrev ut vilken förening det handlade om mer än att den låg i en medelstor stad i södra Skåne för att deltagarna inte skulle kunna identifieras. Inga namn skrevs heller ut i uppsatsen, detta var för att vidhålla anonymitet. Att deltagandet var helt frivilligt innebar att deltagarna hade möjlighet att avbryta sitt deltagande när som helst under processens gång.

Eftersom spelarna skulle vara med under observationerna var det viktigt att även de var informerade om vad som skedde. Observationerna gick inte ut på att titta på spelarna och om de nämndes i uppsatsen var det helt anonymt. Spelarnas agerande nämndes enbart i syfte att förklara tränarnas agerande vid olika tillfällen. Eftersom spelarna var minderåriga mailades en samtyckesblankett till tränarna som skulle gå ut till spelarnas föräldrar. Denna samtyckesblankett innehöll samma information som tränarna fick och föräldrarna godkände genom denna att deras barn medverkade vid observationerna. I flicklaget skrev föräldrarna under blanketten och lämnade in till oss, alla föräldrar lämnade inte in blanketten. I pojklaget användes inte samtyckesblanketten. Vi mailade samtyckesblanketten till tränarna för pojklaget men tränaren vi hade kontakt med ansåg att det skulle ta för lång tid att få in denna blankett från föräldrarna. Tränaren föreslog att ett informationsmail skulle skickas ut till föräldrarna istället angående observationerna. Detta godkändes utav oss eftersom tränaren ansåg att det var det bästa sättet, det kunde tänkas att de hade en sådan relation med föräldrarna som gjorde att ett informationsmail passade bäst. Eftersom vi inte observerade spelarna ansågs detta vara en godkänd lösning.

Med ovanstående ansågs att observationen genomfördes på ett etiskt korrekt sätt, etiska aspekter hade diskuterats och för att resultatet inte skulle påverkas, men att vi ändå berättade så mycket som möjligt för deltagarna, genomfördes observationen på ovanstående vis.

Resultat

Flickor; F05-06 – två träningar

Fysisk förbättring. Under observationernas gång uppmuntrades genomgående flickorna att ständigt röra på sig och vara snabbare. Uppmuntrande till fysisk förbättring hördes uppreparande och visades genom olika kommentarer. ”Jag vill att ni ska vara explosiva” förklarade tränaren. ”Hela tiden rörelse” var ett annat exempel. Under en av övningarna sa en av tränarna åt flickorna att ”Verkligen möta bollen. Verkligen jaga”. Spelarna uppmanades att hålla tempot, att inte stanna, och att köra ”Hela vägen nu!”. Under en övning ropade en tränare att de ”Måste vara snabbare!”. De kommentarer angående fysisk förbättring som oftast hördes handlade således om att spelarna skulle röra sig mer och vara snabbare.

Tränarna visade med hjälp av sig själva hur spelarna kunde använda olika tekniker för att få mer kraft eller för att kunna utföra övningarna bättre. En tränare visade till exempel hur spelarna kunde använda armarna för att få mer kraft när de nickade. Ett annat exempel var när tränarna visade för spelarna att det blev lättare att ta ner bollen på bröstet om de lutade sig bakåt.

En genomgående situation på träningarna var att flickorna uppmuntrades att prata mer med varandra. Tränarna uppmuntrade flickorna att säga till att de fanns i närheten så de kunde hjälpa sina lagkamrater och hålla igång passningsspelet.

Aggressivitet. Under vissa tillfällen uppmanades flickorna att pressa och att vara ”på” motståndarna. Tränarna uppmanade till detta genom att de till exempel sa att spelarna ”Måste vara på hela tiden!”. När tränarna talade om att flickorna skulle pressa och vara på framgick det att spelarna skulle göra detta i syfte att stressa motståndarna snarare än att vara våldsamma.

Vid andra tillfällen talade tränarna om att spelarna skulle spela snällt, motsatsen till aggressivitet. De uppmanade till exempel spelarna att skjuta passningar som var enkla att ta emot för medspelaren.

Kvinnonedvärderande kommentarer. Under denna kategorin tillkom det ingenting under observationstillfällena.

Uppmuntran till kollektivet. Tränarna lade mycket vikt vid passningar och att spelarna skulle hjälpa varandra. Tränarna talade ofta med laget i ”vi”-termer, vilket innebar att de ofta talade till laget i en helhet. Ett exempel på detta var följande.

Vid en observation av flicklaget hade de spelat match senaste gången laget sågs. Laget stod samlat runt tränarna och en utav tränarna startade samlingen och frågade ”Vad gjorde VI bra, vad kan VI göra bättre?” angående matchen. Frågan gick sedan laget runt och spelarna lämnade sina kommentarer angående matchen.

Det talades mycket om kollektivet och samarbete i sammanhang där spelarna övade på passningsspel. Till exempel uppmanades spelarna att "Prata med varandra" för att förbättra passnings-samarbetet. Några andra exempel var när en tränare sa "Många passningar, inga individuella grejer" inför en övning, eller när en tränare sa "Vi utmanar, vi passar!".

Trots mycket uppmuntrande till kollektivet plockades även individuella prestationer fram. Ett exempel på detta var följande situation.

Spelarna tränade på vissa nya övningar under observationerna. Vid vissa utav dessa tillfällen plockades enskilda spelare ut för att visa upp hur övningen gjordes på ett korrekt sätt för resten av gruppen. När spelarna uppmanades att visa hur övningen genomfördes korrekt sa tränaren "Hon ska visa för hon har fattat det här!".

Uppmuntrande ord. Något som hördes ofta under observationerna var uppmuntrande ord. Spelarna berömdes om de gjorde övningarna på ett sätt som tränarna ansåg vara rätt. Det kunde t.ex. vara att de ändrade på något som de fått förbättringsförslag på, att de sprang fortare, passade eller sköt på mål.

Disciplinering. Under flicklagets träningar skedde inte speciellt mycket disciplinerande och fostrande, det kunde observeras en gång vilket var under följande exempel.

Under en genomgång av en övning pratade spelarna med varandra samtidigt som tränarna gick igenom en ny övning. En av tränarna tittade på spelarna och sa "Tjejer, prata inte samtidigt!". När spelarna tystnade fortsatte genomgången.

Pojkar; P06- två träningar och en match

Fysisk förbättring. När det gällde uppmuntrande till fysisk förbättring gjordes det flera observationer under varje tillfälle som hamnade under denna kategori. Tränarnas kommentarer handlade oftast om att spelarna skulle vara snabbare. Flera gånger hördes utrop som "Snabbt, snabbt, snabbt" eller "Går ni på planen kan ni lika gärna gå hem". Att gå på planen ansågs dåligt eftersom meningen var att de skulle springa. Tränarna uttryckte även att spelarna inte var på träning för att göra som de alltid gjort utan snarare för att de skulle testa nya sätt.

Rörelse var också något som stod i centrum under observationstillfällena. Tränarna uppmanade spelarna att aldrig stå stilla utan att röra sig hela tiden, ett utdrag från en observation som behandlade just detta var följande exempel.

Tränarna instruerade spelarna om den kommande övningen där spelarna skulle dribbla förbi en annan spelare. Den spelare som de andra skulle dribbla förbi instruerades att vara någorlunda passiv, vilket innebar att personen inte skulle ta bollen ifrån den andra spelaren. Övningen startade och en utav spelarna som hade instruerats att vara passiv stod stilla på stället medan andra spelare dribblade förbi en och en. En utav tränarna gick fram till den passive spelaren och ställde sig bredvid honom, övningen avbröts kort. Tränaren sa ”Du kan inte stå så här” och illustrerade genom att ställa sig stillastående. Tränaren började sedan studsa lätt på stället för att visa för spelaren hur han skulle göra, spelaren följde efter i rörelsemönstret och övningen fortgick.

Tränarna visade flera gånger hur en övning skulle gå till genom att själva genomföra övningen. Detta kunde ske innan en övning men också mitt i en övning, den avbröts och tränaren samlade spelarna och visade hur de skulle göra.

Aggressivitet. När det kom till uppmuntrande till aggressivt beteende kunde tränarna under matchen utbrista ”Pressa!”, situationen tydde på att det handlade om att stressa motståndarlagets spelare genom att hålla sig nära spelaren som hade bollen. Tränarna uppmuntrade spelarna till att stressa motståndarlaget och på så sätt få bollen, tränarna gjorde detta utan att uppmuntra spelarna till att agera våldsamt. Det talades vissa gånger om närkamper och hur pojkarna skulle hantera dessa, en situation från observationerna som behandlade just närkamper var följande utdrag.

Vid ett tillfälle gjorde spelarna armhävningar, en utav tränarna pratade med spelarna om vilka muskler som tränades när armhävningar genomfördes. Samtalet fördes in på varför en fotbollsspelare behövde träna bålmsklerna. Tränaren gick fram till en av spelarna och sa till gruppen ”Om vi är i närkamp så är det för att kunna stå emot honom”. Tränaren lutade sig mot spelarens sida varpå spelaren gjorde likadant mot tränaren och de började knuffas mot varandra och illustrerade på så sätt en närkamp.

Vid vissa tillfällen under både matchen och träningarna uttryckte sig olika spelare aggressivt genom att säga något om en situation på ett ilsket sätt. När detta skedde reagerade tränarna snabbt och markerade att de inte accepterade att spelaren pratade på det viset. Tränarna sa till exempel ”Ey, inget sånt snack”. Tränarna agerade för att lugna spelarna så att de inte fortsatte vara aggressiva. Ett utdrag ur observationen som berörde just detta var följande situation.

Spelarna var uppdelade i två grupper som gjorde samma övning och tränarna var med varsin grupp. En spelare uttryckte sig aggressivt och skrek något högt över planen varpå en

tränare som var med en annan grupp vände sig om. Tränaren tittade på spelaren och sa ”Ey, ta det lugnt! Ta det lugnt!”.

Kvinnonedvärderande kommentarer. Under matchen och träningarna observerades ingenting som hamnade under denna kategori.

Uppmuntran till kollektivet. Tränarna uppmuntrade oftare individuella prestationer snarare än kollektivistiskt agerande. Tränarna pratade inte ofta i ”vi-termer”, vilket innebar att de oftast adresserade enskilda spelare snarare än hela laget. Detta skedde under match och övningar, spelare kunde tas till sidan för enskilda instruktioner eller att tränarna ropade in på plan vad specifika spelare skulle göra. Inför match och övningar gavs instruktioner till hela laget, då talade tränarna om och till kollektivet samt laget. När tränarna under match och övningar adresserade hela laget handlade det oftast om att spelarna skulle prata mer med varandra eller om passningsspelet. Över lag var det mycket fokus på passningsspel, vid observationernas slut fick vi reda på att det berodde på att laget hade haft tema passningar under den tiden observationerna utfördes. Följande utdrag var från en observation där passningsspel behandlades.

Laget stod samlat runt tränarna och en utav tränarna pratade med spelarna. Tränaren sa ”Bra samarbete inom laget är det absolut viktigaste!”. Tränaren uttryckte vidare att det viktigaste inte var att vinna utan snarare att pojkarna skulle spela bra i passningsspelet och försvaret. Om spelet var, vad tränaren ansåg, bra menade han på att det skulle leda till vinster för laget.

Uppmuntrande ord. Under matchen och övningarna på träningarna hördes ofta uppmuntrande ord och fraser från tränarna. När spelarna genomförde en övning på ett sådant vis som tränaren ansåg var bra och rätt berömdes spelaren genom att tränaren till exempel sa ”Bra!”.

Disciplinering. Tränarna disciplinerade och fostrade spelarna många gånger under observationstillfällena. Tränarna utövade detta på flera olika sätt under matchen och träningarna. Ett sätt var att ta spelare åt sidan för att prata med spelaren, ett exempel på detta var följande.

En av tränarna tog en spelare åt sidan av planen under en övning, tränaren böjde sig ner för att komma i samma höjd som spelaren och stod med sitt eget ansikte relativt nära spelarens. Tränaren höll i spelarens ena axel och sa ”Med den inställningen kommer det aldrig att funka”.

Ett annat sätt tränarna disciplinerade eller fostrade spelarna på var att ge individuella spelare enskilda kommentarer, ett exempel på det var följande observation.

En av tränarna bad två spelare att hämta några bollar, en av spelarna sa åt sin lagkamrat att hämta bollarna åt honom. Tränaren reagerade genom att säga ”Är det det livet går ut på? Att få andra att göra sitt eget jobb?”.

Ett tredje sätt som tränarna disciplinerade på var att avbryta övningar, de kunde gå igenom övningen igen eller prata med spelarna om hur de skötte sig. Tränarna talade mycket om att spelarna fokuserade dåligt på träningarna. Tränarna pratade även många gånger om detta i helgrupp inför träningens start eller mellan övningar, vilket var det fjärde sättet de disciplinerade och fostrade spelarna på. Ett exempel på detta fjärde sätt var följande utdrag.

Spelarna stod samlade runt tränarna i träningens start och en utav tränarna pratade med hela gruppen. Tränaren sa ”Nu börjar träningen, nu är det fokus”. Tränaren fortsatte och talade om vikten av att spelarna var fokuserade, tränaren menade att det var viktigt både i fotboll och i skolan.

Diskussion

Metoddiskussion

Det som gör att vi använder observation är för att vi vill se vad för beteenden som faktiskt uppvisas på plats, något som kan vara svårt att fånga på annat sätt då deltagarna kanske inte är medvetna om vissa beteenden själva. En fråga vi ställer oss är hur vår närvaro inverkar på tränarnas agerande. Det är också viktigt att påpeka att vårt resultat troligtvis skulle blivit annorlunda om observationen genomförs i ett annat land, en annan stad, en annan förening eller med andra människor. Trots att resultaten inte är speciellt generaliserbara annat än till snarlika kontexter anses observation vara den mest relevanta designen för studiens syfte.

Hermeneutik. Vi använder hermeneutik som forskningsansats eftersom vår förförståelse är av stor vikt i analysen av vårt resultat. Det är nämligen något som hjälper oss att analysera och förstå helheten och det tankesättet genomsyrar hela uppsatsen.

Reaktivitet. Något som bör diskuteras, eftersom det kan påverka vilket resultat vi får, är reaktivitet. Det uppstår när deltagarna i observationen beter sig annorlunda än sitt vanliga beteende på grund av att de vet om att de observeras (Bailey, 2018). För att motverka reaktivitet genomför vi ett flertal observationer. Vi gör tre observationer i pojklaget och två observationer i flicklaget, varje observation genomförs vid olika tillfällen. En av observationerna i pojklaget är en match, något som vi inte lyckas genomföra med flicklaget

trots upprepade försök. Om vi observerat flicklaget i en matchsituation skulle resultatet kanske se annorlunda ut, men det är svårt att veta hur. Resultatet påverkas av hur tränarna agerar i matchsituationen, vilket är svårt att spekulera kring. Att vi bara gör totalt 5 observationer är en svaghet med vår uppsats, eftersom det ofta krävs att personer observeras under en längre tid för att uppvisa sitt naturliga beteende och sluta tänka på att de observeras. Det bästa är om vi kan följa samma lag under åtminstone en säsong, gärna längre. Det är tyvärr inte möjligt eftersom uppsatsskrivandet inte sträcker sig över en såpass lång period.

Observatörsbias. En annan aspekt som är viktig att analysera är risken för observatörsbias, något som går hand i hand med vår förförståelse. Det bästa sättet att förhindra att förförståelse och förväntningar påverkar resultatet är att ha blinda observatörer (Ahrne et al., 2015), alltså att observatörerna inte vet mer om undersökningen än observationsschemat avslöjar. Detta kan däremot inte genomföras. Vår förförståelse kan även påverka vad vi anser intressant att fokusera på och riskerar då att vi missar att uppmärksamma andra intressanta beteenden för studien. Observatörsbias kan kontrolleras för genom att observatörerna är medvetna om att det kan hända, vilket båda observatörerna har med sig in i observationerna. Det går inte att undvika förförståelse och förväntningar, däremot är det något vi tänker på och har med oss vilket troligtvis kontrollerar för det något. Olika sätt som vår förförståelse kan påverka observationerna och resultatet är hur vi valt att utforma vårt observationsschema och vilka teman som vi valt att analysera. Kanske skulle vi med en annan förförståelse eller med andra observatörer uppmärksamma andra teman än de som vi väljer ut i denna uppsats. Om vi varit aktiva fotbollsspelare hade vi antagligen sett andra saker och likaså om vi läst ett annat program än det vi gör. Vår förförståelse kan även påverka vad vi anser viktigt att skriva ner från observationerna.

Angående anledningen till uppdelningen av de olika kategorierna i observationsschemat görs det för att observatörerna ska få med så mycket material som möjligt, om båda observatörerna koncentrerar sig på alla fyra kategorier är risken att saker missas större. Det kan tänkas att den andra observatören plockar upp det den första missar om båda observerade alla kategorier vilket inte kan ske när observatörerna observerar olika kategorier. Risken för att det skulle vara för mycket material att anteckna på samma gång anses däremot övervägande. Observatörerna är förhoppningsvis mer koncentrerade och på hugget när det inte finns en chans att bli räddad av den andra observatören och det individuella jobbet blir på så vis viktigare.

Etikdiskussion

Deltagarna får information om att vi observerar ledarstilar och coaching utan mer ingående detaljer. Det mest etiskt korrekta är troligtvis om vi informerar om närmare detaljer angående de fyra kategorierna som vi bestämt att vi koncentrerar oss på. Det är viktigt att tänka på att fokus ligger på att resultaten inte ska påverkas allt för mycket. För att deltagarna ska påverkas så lite det går av observationen bör en dold observation genomföras där deltagarna inte är medvetna om att de är deltagare i observationen. En dold observation är dock det minst etiskt korrekta. Det är viktigt att deltagarna hanteras på ett så etiskt korrekt sätt som möjligt men också att deras beteende inte påverkas onödigt mycket av den informationen de får. Det övergripande som vi tittar på är ledarstilar och coaching och det är också vad deltagarna får information om. Detta anses vara den bästa vägen att gå för att få så bra resultat som möjligt men också vara så etiskt korrekta som möjligt mot deltagarna.

I och med samtyckesblanketten får deltagarna information om sitt deltagande samt godkänna att de observeras. De deltagare som inte skrev på samtyckesblanketten togs bort från resultatet. Samtyckesblanketten utformas ur ett etiskt perspektiv där vi informerar om anonymitet samt frivillighet. Anonymiteten är viktig att ha som en överenskommelse mellan oss och deltagarna för att skydda deltagarna. Genom anonymitet ska det inte gå att i denna uppsats urskilja identiteten hos tränarna. Detta är viktigt då vissa saker som tränarna gör eller säger kanske är känsligt för dem, således bör inte information om vem som sa vad komma ut. Frivilligheten är även den väldigt viktig för att skydda deltagarna. Om deltagarna vill avbryta observationen under processens gång görs det. Detta finns med för att deltagarna inte ska tvingas fortsätta observationerna om de känner sig obekväma med situationen.

Spelarna nämns endast i uppsatsen för att förklara situationen kring vad tränarna reagerar på och talar om. Trots deras icke-deltagande anses det viktigt att de är medvetna om vad vi gör på deras träningar och matcher. Eftersom spelarna är under 18 år skickas en samtyckesblankett till tränarna som ska gå ut till spelarnas föräldrar. Flicklagets tränare skickar denna blankett till föräldrarna varpå de skriver under blanketten och antingen ge den till oss under ett observationstillfälle eller skicka den till oss. Vi får däremot inte in alla blanketter från spelarnas föräldrar vilket kan anses som etisk problematiskt. Spelarna är som sagt inte deltagare och på grund av detta anses inte deras blanketter av lika stor vikt som tränarnas. För att ändå ha ett så etiskt korrekt genomförande som möjligt revideras resultatet något. Vid de få tillfällena som spelarnas enskilda agerande nämns i resultatet kontrolleras om

dennes föräldrar skrivit på samtyckesblanketten. Har blanketten inte skrivits på nämns inte denne spelares enskilda agerande i varken resultat eller analys.

Pojklagets tränare anser inte att samtyckesblanketten är nödvändig och föreslår ett informationsmail till spelarnas föräldrar istället. Detta kan tänkas problematiskt eftersom spelarnas föräldrar inte godkänner att deras barn är närvarande vid observationerna genom en underskrift. Eftersom tränaren föreslår detta på eget initiativ kan det däremot tänkas att det finns en relation mellan tränarna och spelarnas föräldrar som gör att ett informationsmail passar bäst. Det kan också tänkas att denna relation är så pass öppen att om en förälder inte godkänner att hans barn närvarar säger denne förälder ifrån till tränarna. Spelarna är inte deltagare i observationen och deras samtycke är därför inte av samma vikt som tränarnas godkännande, eftersom tränarna är deltagare. I och med detta accepteras informationsmailet som ett sätt för föräldrarna att godkänna att deras barn är närvarande vid observationerna.

Resultatdiskussion

Fysisk förbättring. Något som flickorna genomgående uppmuntras till på träningarna är att prata mer med varandra, både för att visa var man befinner sig, hjälpa sina lagkamrater och hålla igång passningsspelet. Att flickorna uppmanas att prata mer är något som går emot bilden av den normativa flickan (Fundberg & Lagergren, 2015). En bra fotbollsspelare tillskrivs stereotypt manliga attribut (Fundberg, 2003), det kan i och med detta funderas över om tränarna riktar spelarna mot en mer normativt manlig könsroll då de uppmanar dem att prata mer. Å andra sidan kan det tänkas att det för tränarna på fotbollsplan inte spelar någon roll om individen följer gängse könsroller så länge hen agerar i syfte att bli en bättre fotbollsspelare. Det kan på så vis funderas över om tränarna inte tänker på hur den normativa flickan "bör" vara utan snarare endast agerar i syfte att göra spelarna till bättre fotbollsspelare.

Under observationerna uppmuntrar tränarna spelarna till att ständigt röra på sig och vara snabbare. Tränarna uppmanar på så vis till ständig fysisk förbättring. En av tränarna sa till exempel "Går ni på planen kan ni lika gärna gå hem". Tränarna i de olika lagen visar vid flera tillfällen hur övningar ska utföras vilket är något som kan kopplas till social kognitiv teori. Genom imitation lär sig spelarna på ett önskvärt sätt att både utföra en specifik övning och genom en längre tids träningar även hur de överlag ska bli bättre fotbollsspelare (Bandura, 1977; Connolly, 2017; Nelson et al., 1991). Att tränarna visar hur övningarna ska utföras kan på så vis hjälpa spelarna att bli bättre, när spelarna gör övningen nästa gång

kanske de därför har en större förståelse för övningen. Nelson et al. (1991) för resonemang kring att desto mer ett barn övar på fysisk aktivitet desto bättre blir hen, att tränarna visar hur övningen ska gå till kan således leda till att spelarna gör övningen på "rätt sätt" och blir då bättre på övningen så som den ska utföras.

Tidigare forskning visar att det inte finns någon skillnad i pojkar och flickors lokomotoriska förmågor (Goodway et al., 2003; Hume et al., 2008; Raudsepp & Pääsuke, 1995; van Beurden et al., 2002). Vi kan varken bekräfta eller dementera denna forskning i och med våra resultat då grupperna inte är jämförbara, det vi kan se är att tränarna uppmanar alla spelare till fysisk förbättring. Övning av "object control" i barndomen leder till en högre nivå av "object control" i tonåren (Barnett et al., 2010). Tränarna i vår studie uppmanar spelarna till konstant fysisk förbättring vilket eventuellt kan leda till övning av "object control". Att det inte är någon märkbar skillnad i hur mycket tränarna uppmanar olika spelare till fysisk förbättring kan tänkas bero på att tränarna kanske erbjudit barnen lika mycket möjligheter till träning tidigare vilket leder till en jämn nivå bland spelarna nu (Nelson et al., 1991).

Genom uppmuntran till fysisk förbättring kan det tänkas att tränarna visar för spelarna hur de kan utvecklas inom fotbollen. Tränarnas uppmaningar kan skapa bättre fotbollsspelare vilket kan tänkas leda till att spelarna anser sig själva vara bättre vilket kan leda till att de är mer troliga att fortsätta delta i fotbollen (Chen & Darst, 2002). Därav kan det funderas över om tränarnas uppmanande till fysisk förbättring direkt kan leda till att flera spelare fortsätter med fotbollen. Detta är svårt att veta då deltagande i ett fotbollslag kan ha flera olika anledningar.

Aggressivitet. Spelarna i båda lagen i vår observation uppmuntras utav sina tränare att "pressa" motståndarna och på så vis stressa dem. Detta kan tänkas ses som instrumentell aggressivitet då stressandet görs i syfte att få tillgång till bollen och på så vis ha möjlighet att göra mål (Rodica Mărășescu, 2014). Tränarna uppmanar inte spelarna att fysiskt vara aggressiva mot motståndarna och på så sätt stressa dem utan snarare att röra sig mot motståndaren så att hen blir stressad. Frågan är om detta ses som aggressivt beteende eller inte då ingen fysisk aggressivitet uttrycks. Rodica Mărășescu (2014) menar att hota en annan person i sig är en aggressiv handling. Att bli pressad av en motståndarspelare kan möjligen upplevas som hotfullt och i så fall uppmanar tränarna spelarna till instrumentell aggressivitet, å andra sidan är det omöjligt att veta om tränarna och spelarna upplever "pressandet" som hotfullt. Därav är det svårt att fastställa om tränarna faktiskt uppmuntrar spelarna till instrumentell aggressivitet genom att uppmana dem att "pressa" motståndaren eller inte.

En tränare talar vid ett tillfälle med pojkarna om närkamper och att det är bra

med starka bålmskler för att kunna stå emot i dessa. Syftet med närkamper är att få tag på bollen vilket tyder på att en närkamp kan definieras som instrumentell aggressivitet (Rodica Mărășescu, 2014). Tränaren illustrerar närkampen genom att trycka sig mot sidan av en spelare och knuffa mot spelaren, vilket kanske kan ses som fysisk aggressivitet. Det förmedlas aldrig att tränaren vill att spelarna ska skada motståndaren i en närkamp utan snarare att det är viktigt att spelarna kan stå emot motståndaren för att på så sätt få tag på bollen. I och med att tränaren visar för spelarna hur de ska hantera närkamper så kan det tänkas att han uppmanar dem till instrumentell aggressivitet. Däremot benämns instrumentell aggressivitet som att en individ skadar en annan individ för att uppnå ett större mål (Rodica Mărășescu, 2014), tränaren uppmanar aldrig spelarna att skada motståndarna i närkamper. Å andra sidan nämner Rodica Mărășescu (2014) också att instrumentell aggressivitet inte behöver vara fysisk utan att hota med skada är i sig en aggressiv handling. Frågan som återstår är om knuffandet i en närkamp kan anses vara att skada motståndaren, hota motståndaren om skada eller ingetdera.

Oavsett om tränarna kan argumenteras uppmana till instrumentell aggressivitet eller inte går det med relativ sannolikhet att säga att spelarna inte uppmanas till fientlig aggressivitet, i alla fall inte under tiden vi är där. Traclet et al. (2015) menar att instrumentell aggressivitet är lättare att acceptera än fientlig aggressivitet. Tränarna i vår studie verkar inte acceptera fientlig aggressivitet då de säger ifrån så fort någon uttrycker sig aggressivt. Att uttrycka sig aggressivt leder sällan till en vinnande situation och på så sätt kan det anses vara fientlig aggressivitet (Rodica Mărășescu, 2014). Tränarna verkar, genom att säga ifrån vid fientlig aggressivitet, skapa ett förhållande med spelarna som tyder på att den typen av aggressivitet inte är accepterad. Accepterandet av fientlig aggressivitet menar Traclet et al. (2015) beror på hur spelaren upplever att tränaren ser på regelbrott, på detta vis minskar tränarnas agerande acceptansen av fientlig aggressivitet hos spelarna. Å andra sidan påverkas spelarnas acceptering av fientlig aggressivitet inte endast av tränarna, det kan också bero på deras egna moraliska värderingar (Cusimano et al., 2016) eller egna tankar om regelbrott (Traclet et al., 2015). Att tränarna säger ifrån vid fientligt aggressiva utbrott samt att de uppmanar spelarna att ”spela schysst” visar en medvetenhet hos tränarna som ger spelarna en möjlighet till hjälp att hantera sin aggressivitet (Rodica Mărășescu, 2014). Hur mycket tränarnas medvetenhet och icke-acceptering av fientlig aggressivitet påverkar spelarna är däremot svårt att säga.

Kvinnonedvärderande kommentarer. Tidigare studier (Fundberg, 2003; Andreasson, 2007) visar på hur pojkar och män talar om kvinnor i nedsättande ton, de

använder kvinnonedvärderande kommentarer som ”kärring” och ”hora”. Vår studie visar ingenting som kan tolkas som kvinnonedvärderande kommentarer. Det kan tänkas att åren som gått sen de tidigare studierna (Fundberg, 2003; Andreasson, 2007) skrivs har påverkat individer och idrottsrörelsen. En medvetenhet om sexism kan göra att tränarna i vår studie inte accepterar sådana uttryck och på så vis inte använder sig av det. Däremot är det viktigt att fundera över vilken inverkan vi har på tränarnas agerande. Kanske agerar och talar tränarna kvinnonedvärderande under matcher och träningar i vanliga fall men hejdar sig under observationerna på grund av att de vet att två kvinnor observerar dem. Det är omöjligt för oss att veta hur vårt deltagande påverkar tränarnas agerande, förhoppningen är att vi i detta anseende inte påverkar dem utan att kvinnonedvärderande kommentarer är något som inte förekommer alls. Riksidrottsförbundet arbetar för jämställdhet och mot sexism vilket är något som kan ha påverkat tränarnas agerande i dessa frågor (Riksidrottsförbundet, 2017). Medvetenheten kring ojämställdhet och sexism är större nu än när Fundberg (2003) och Andreasson (2007) uttryckte sina tankar. Möjligtvis kan det tänkas att det senaste årets diskussion efter Me too-rörelsen (Dickson, 2017, 26 oktober) har inverkat på människors synsätt och tankegångar.

En annan aspekt är att tidigare studier (Fundberg, 2003; Andreasson, 2007) deltar i omklädningsrummen hos lagen, vilket är något som vi inte gör. Det går att spekulera i om det uppstått kvinnonedvärderande kommentarer om observationer utförts inne i omklädningsrummet. Det kan tänkas att det är en annan jargong där, detta är däremot endast något som går att spekulera i utan att komma till någon faktisk slutsats.

Om antagandet kan göras att vår närvaro inte påverkar tränarna utan att de faktiskt inte använder sig av kvinnonedvärderande kommentarer under träningar och matcher, vilket är omöjligt att veta, så är det ett steg i en positiv riktning. Riksidrottsförbundet arbetar aktivt med att män och kvinnor ska ha samma makt att forma idrotten samt sitt deltagande inom den (Riksidrottsförbundet 2018). De mål som menas att uppnås år 2025 siktar mot ett jämställt idrottssverige, fritt från könsdiskriminering (Riksidrottsförbundet, 2017). Att tränarna i vår studie inte använder kvinnonedvärderande kommentarer, i alla fall inte när vi är där, visar på ett steg i rätt riktning hos fotbollstränarna som vi observerar.

Uppmuntran till kollektivet. Resultatet visar på att flicklagets tränare lägger mycket vikt vid passningar och att spelarna ska hjälpa varandra. Tränarna i de olika lagen talar om samarbete med spelarna, en tränare i pojklaget säger till exempel “Bra samarbete inom laget är det absolut viktigaste!” och fortsätter med att det viktigaste inte är att vinna utan snarare att spelarna har ett bra passnings- och försvarsspel. Detta skulle i sin tur leda till fler vinster för

laget enligt tränaren. En tränares attityd till group cohesion, gruppsamhörighet, kan skapa förväntningar på spelarnas beteende och påverka hur hen tar sig an träningar (Eys et al., 2015). Att tränarna i flicklaget ofta adresserar hela laget och lägger vikt vid kollektivet samt att pojklagets tränare talar om samarbete kan tänkas bero på deras attityd till lagsamhörighet. Tränarna kanske förväntar sig att spelarna beter sig på ett sätt som gynnar lagsamhörighet och det kan tänkas att det är därför tränarna agerar och talar på ovanstående vis. Tränares fokus på group cohesion (gruppsamhörighet) har i tidigare forskning (Carron et al., 2002) visats ha en måttlig till stor signifikant relation med prestation. Det skulle i så fall betyda att samhörigheten som tränarna fokuserar på kan leda till bättre resultat för laget, vilket kan kopplas till vad tränaren i pojklaget sa till spelarna angående samarbete. Å andra sidan genomfördes observationerna under en kortare tid, det är svårt att säga om tränarna alltid fokuserar på lagsamhörighet på detta vis. Pojklagets tränare hade tema passningar under tiden vi är där, det kan funderas över hur det kan ha påverkat resultaten.

Tränarna lägger vid tillfällena fokus på individuella prestationer, vissa tränare mer än andra. Tränarna i flicklaget lyfter spelare som gör en övning på rätt sätt för att hon ska visa resterande spelare, vilket kan kopplas till social kognitiv teori. När spelaren uppmuntras efter att hon gör något på ”rätt sätt” lär hon, enligt social kognitiv teori, tänka på det och antagligen agera på ett liknande sätt nästa gång hon är i en liknande situation (Bandura, 1977). Tränarna i pojklaget fokuserar på individer genom att adressera spelare snarare än hela laget när instruktioner ges. Däremot talar en tränare i pojklaget om för spelarna att han anser att gott samarbete inom laget leder till vinster för laget. Carron et al. (2002) visar att det finns en större signifikant relation mellan group cohesion och prestation hos tjejer än hos killar. Vi kan i vår analys varken bekräfta eller dementera detta då en jämförelse mellan lagen inte är möjlig att göra. Dels för att vi inte mätt prestationen hos spelarna men också för att grupperna är alldeles för olika för att jämföra.

Uppmuntrande ord. Något som hörs mycket i både flick- och pojklaget är beröm och positiva uppmuntringar. De används när tränarna anser att spelarna har gjort något rätt eller bra, till exempel att de ändrar på något som de får förbättringsförslag på, att de springer fortare, passar eller skjuter på mål. Genom detta beröm och dessa positiva uppmuntringar kan de beteenden som av tränarna uppmuntras befastas hos spelarna, som då lär sig att fortsätta med dessa beteenden när de är på fotbollsplanen (Bandura, 1977; Connolly, 2017).

Disciplinering. Föreningsfostran är något som vi ser att tränarna använder sig av i pojklaget, där tränarna lär spelarna att följa normer, koncentrera sig och samarbeta (Peterson, 2005). Det talas vid varje observationstillfälle om vikten av fokus och att det är viktigt vid

både träningar och i skolan. Tränarna uttrycker att pojkarna koncentrerar sig dåligt på träningar samt att det är viktigt att spelarna har en bra inställning. Genom att prata med spelarna om koncentration och samarbete så kan tränarna tänkas fostra spelarna till hur de anser att spelarna bör vara. Genom att tränarna agerar på detta vis så kan spelarna inte bara fostras till att bli duktiga fotbollsspelare utan de kan även tänkas fostras in i en maskulinitet då den ideala fotbollsspelaren anses agera stereotypiskt manligt (Fundberg 2003). Genom historien har pojkar fostrats till män genom sportengagemang (Connell, 2000) och de lär sig genom detta engagemang att disciplin och ansträngningar krävs för att lyckas (Curry, 1991). Då tränarna i vår studie tillrättavisar och kan anses fostra spelarna så kan det tänkas att fostrande inom idrotten fortfarande är aktuellt. Å andra sidan är det svårt att generalisera dessa resultat till ett större sammanhang, troligtvis hade resultaten sett annorlunda ut om observationerna genomfördes i en annan förening med andra tränare. Observationerna genomförs vid ett fåtal tillfällen och även det kan påverka resultatet, det kan hända att fostrande inte är något som tränarna gör i vanliga fall på träningarna och att det sker av en slump när vi är där. Därav går det inte att bekräfta att fostrande inom idrotten är aktuellt, det vi kan se är att tränarna som vi observerar vid tillfällen tillrättavisar spelarna vid oönskade beteenden under matchen och de träningar som vi närvarar vid.

När tränarna i flicklaget tillrättavisar spelarna som pratar under instruktioner eller när spelarna i pojklaget blir ifrågasatta när de inte beter sig som tränarna vill så kan det tänkas att de försöker korrigera spelarnas beteende, tränarna verkar inte vilja att beteendet ska återkomma. När spelarnas beteende möts av negativa konsekvenser är det mindre troligt att de kommer agera på samma vis igen i en liknande kontext (Bandura, 1977). På så vis kan det tänkas att tränarna fostrar spelarna till att agera på ett, enligt tränarna, önskvärt sätt. Det är möjligt att tränarna inte är medvetna om denna eventuella fostran, det kan vi inte veta. Oavsett om tränarna är medvetna eller inte så kan det funderas över om dessa tillrättavisanden, kommentarer och agerande kan tänkas forma spelarna på ett eller annat sätt.

Sammanfattning. Sammanfattningsvis är det svårt att bestämt säga vad tränarnas agerande kan bero på då flera aspekter spelar in, bland annat vår närvaro. Under observationerna hördes det inga kvinnonedvärderande kommentarer från deltagarna. Även om vår närvaro kan ha varit en bidragande faktor till detta så anses det som ett steg i en positiv riktning hos de tränare vi observerar. Det är svårt att säga om tränarna uppmanar spelarna till instrumentell aggressivitet eller inte, däremot så går det med relativ sannolikhet att säga att de avvisar fientlig aggressivitet. Frågan är om detta beror på att de är emot fientlig aggressivitet eller om vår närvaro påverkar hur de agerar? Tränarna uppmanar spelarna till kollektivistiskt

beteende genom att lägga vikt vid samarbete mellan spelare, men lyfter även fram individuella prestationer. Tränarna uppmuntrar även spelarna till fysisk förbättring vilket i sin tur kan leda till att barnen blir mer motiverade att fortsätta med fotbollen, det kan även leda till att barnen bli bättre fotbollsspelare. Under observationerna använder tränarna sig av olika tillrättavisningar för att få barnen att sluta med, vad tränarna anser är, oönskat beteende. Frågan är om dessa tillrättavisningar kan ses som ett sätt att forma barnen med hjälp av fostran eller inte? Avslutningsvis är det svårt att dra några absoluta slutsatser men kanske har vår studie väckt vissa funderingar hos läsaren.

Framtida forskning. Det hade varit intressant att göra en liknande studie i framtiden där fotbollslagen följs under en längre tid, detta för att få mer djupgående resultat. En längre studie kan också hjälpa med att urskilja teman ännu tydligare samt kanske fler teman. En längre studie hade möjligtvis kunnat leda till att pojklaget och flicklaget kunde jämföras vilket hade varit intressant. För att jämföra grupperna hade de behövt vara väldigt lika vilket kan vara svårt att uppnå när det är olika tränare i de olika lagen, det hade däremot varit intressant om det gick att lösa. Att komplettera resultaten med intervjuer hade varit intressant för att ge en bild av hur tränarna själva anser att situationen ser ut och jämföra det med vad observationerna visar. Det hade troligtvis blivit annorlunda resultat om även spelarna observerats, deras beteende i dessa teman är något som kan komplettera till en helhetsbild av resultaten. Spelarna kan också intervjuas för att jämföra deras bild mot observationerna samt tränarnas intervjuer. Att följa lagen inne i omklädningsrummen för att höra jargongen där samt under cuper och andra lagträffar hade varit intressant för att ge en bild av fotbollslagen i sig. Detta är några forskningsförslag som vi anser hade varit spännande att studera vidare inom för att ge ett bredare resultat och en djupare analys än vad vi själva kunnat göra vid detta tillfälle.

Referenser

- Alvesson, M. & Sköldbberg, K. (2017). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. (Tredje upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Ambjörnsson, F. (2004). *I en klass för sig: genus, klass och sexualitet bland gymnasietjejer*. Diss. Stockholm: Univ., 2004. Stockholm.
- Andreasson, J. (2007). *Idrottens kön: genus, kropp och sexualitet i lagidrottens vardag*. Lund: Sociologiska institutionen, Lunds universitet.
- Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. (2., [utök. och aktualiserade] uppl.) Stockholm: Liber.
- Bailey, C. A. (2018[2018]). *A guide to qualitative field research*. (Third edition.) Thousand Oaks, California: SAGE Publications.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall.
- Barnett, L. M., van Beurden, E., Morgan, P. J., Brooks, L. O., & Beard, J. R. (2010). Gender differences in motor skill proficiency from childhood to adolescence: A longitudinal study. *Research quarterly for exercise and sport*, 81(2), 162-170.
- Booth, M., Okely, A. D., Denney-Wilson, E., Hardy, L., Yang, B., & Dobbins, T. (2006). *NSW schools physical activity and nutrition survey (SPANS) 2004 full report* (No. SHPN 060056 ISBN 0 7347 3929). Sydney, New South Wales, Australia: New South Wales Department of Health.
- Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Butler, J. (1990). *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.

Chalabaev, A., Sarrazin, P., Fontayne, P., Boiché, J. & Clément-Guillotin, C. (2013). The influence of sex stereotypes and gender roles on participation and performance in sport and exercise: Review and future directions. *Psychology of Sport and Exercise*, 14 (2), 136-144. Doi: [10.1016/j.psychsport.2012.10.005](https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2012.10.005)

Chen, A. & Darst, P.W. (2002) Individual and situational interest: the role of gender and skill. *Contemporary educational psychology*, 27, 250-269, doi: [10.1006/ceps.2001.1093](https://doi.org/10.1006/ceps.2001.1093)

Connell, R. (2000). Debates about men, new research on masculinities. I S. Scraton & A. Flintoff (Ed.), *Gender and sport: A reader* (s. 161-168). London: Routledge.

Carron, A. V., Colman, M. M., Wheeler, J., & Stevens, D. (2002). Cohesion and performance in sport: A meta analysis. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 24(2), 168-188.

Connell, R. (2005). *Masculinities*. (2. ed.) Cambridge: Polity Press.

Connolly, G. J. (2017). Applying Social Cognitive Theory in Coaching Athletes: The Power of Positive Role Models. *Strategies*, 30(3), 23-29.

Curry, T. J. (1991). Fraternal bonding in the locker room: A profeminist analysis of talk about competition and women. I S. Scraton & A. Flintoff (Ed.), *Gender and sport: A reader* (s. 169-187). London: Routledge.

Cusimano, M. D., Ilie, G., Mullen, S. J., Pauley, C. R., Stulberg, J. R., Topolovec-Vranic, J. & Zhang, S. (2016). Aggression, violence and injury in minor league ice hockey: Avenues for prevention of injury. *PLoS One*, 11(6). Doi: [10.1371/journal.pone.0175668](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0175668)

Dickson, B. (2017, 26 oktober). Stora skillnader i genomslag för #metoo i världen. Sveriges Radio. Hämtad 2018-05-30, från <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6808140>

Eagly, A.H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, NJ: Erlbaum.

- Ehl, T., Robertson, M. A., & Langendorfer, S. J. (2005). Does the throwing “gender gap” occur in Germany?. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 76(4), 488–493.
- Eys, M., Evans, M. B., Martin, L. J., Ohlert, J., Wolf, S. A., Van Bussel, M., & Steins, C. (2015). Cohesion and performance for female and male sport teams. *The Sport Psychologist*, 29(2), 97-109.
- Fredricks, J. A. & Eccles, J. S. (2005) Family socialization, gender, and sport motivation and involvement. *Journal of sport and exercise psychology*, 27(1) 3-31. doi:[10.1123/jsep.27.1.3](https://doi.org/10.1123/jsep.27.1.3)
- Fundberg, J. (2003). *Kom igen, gubbar!: om pojkfotboll och maskuliniteter*. Diss. Stockholm : Univ., 2003. Stockholm.
- Fundberg, J. & Lagergren, L. (2015). Varför är det tjejer som spelar damfotboll? Om formande, genus och (re-)produktion av ojämslidd idrott. *Scandinavian sport studies forum*, 6, 65-83.
- Goodway, J., Crowe, H., & Ward, P. (2003). Effects of motor skill instruction on fundamental motor skill development. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 20(3), 298–314.
- Hirdman, Y. (2003). *Genus: om det stabilas föränderliga former*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.
- Hume, C., Okely, A. D., Bagley, S., Telford, A., Booth, M., Crawford, D. & Salmon, J. (2008). Does weight status influence associations between children’s fundamental movement skills and physical activity? *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 79(2), 158–165.
- Lindström, J. (2013, 25 december). Zlatan till attack mot jämförelse med damfotboll. SVT Sport. Hämtad 2018-04-09, från <https://www.svt.se/sport/artikel/zlatan-till-attack-mot-jamforelse-med-damfotboll/>
- Nationalencyklopedin. (u.å). *Kön*. Hämtad 2018-05-04, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/kon>

Nelson, K., Thomas, J., & Nelson, J. (1991). Longitudinal change in throwing performance: Gender differences. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 62(1), 105–108.

Peterson, T. (2005). Landskrona BoIS som uppfostrings- och utbildningsmiljö. *Idrottsforum.org*.

Pulito Runion, B., Robertson, M. A., & Langendorfer, S. J. (2003). Forceful overarm throwing: A comparison of two cohorts measured 20 years apart. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(3), 324–330.

Raudsepp, L., & Pääsuke, M. (1995). Gender differences in fundamental movement patterns, movement performances, and strength measurements in prepubertal children. *Pediatric Exercise Science*, 7(3), 294–304.

Riksidrottsförbundet. (2017). *Jämställdhetsmål*. Hämtad 2018-06-03, från <http://www.rf.se/jamstalldhet/jamstalldhetsmal/>

Riksidrottsförbundet. (2018). *Idrott på lika villkor*. Hämtad 2018-06-03, från <http://www.rf.se/jamstalldhet>

Riksidrottsförbundet. (2018). *RF och svensk idrott*. Hämtad 2018-04-09, från <http://www.rf.se/Undermeny/RFochsvenskidrott>

Rodica Mărășescu, M. (2014). The role of hostile and instrumental aggression in sport. *Linguistic and Philosophical Investigations*, 13, 170-175.

Sabin, S. I., & Alexandru, S. D. (2015). Study regarding the importance of developing group cohesion in a volleyball team. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 180, 1343-1350.

Svenska fotbollsförbundet. (u.å.A). *Publikliga – Allsvenskan, herrar*. Hämtad 2018-04-09, från <http://svenskfotboll.se/allsvenskan/information/?scr=spectators&ftid=67049>

Svenska fotbollsförbundet. (u.å.B). *Publikliga – Damallsvenskan*. Hämtad 2018-04-09, från <http://svenskfotboll.se/damallsvenskan/tidigare-ar/resultat-2017/tabell-och-resultat/?scr=spectators&ftid=67020>

Thomas, J. R., & French, K. E. (1985). Gender differences across age in motor performance: A meta-analysis. *Psychological bulletin*, 98(2), 260.

Traclet, A., Moret, O., Ohl, F. & Clémence, A. (2015). Moral disengagement in the legitimation and realization of aggressive behaviour in soccer and ice hockey. *Aggressive behaviour*, 41, 123-133.

van Beurden, E., Zask, A., Barnett, L. M., & Dietrich, U. C. (2002). Fundamental movement skills—How do primary school children perform? The Move It Groove It program in rural Australia. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 5(3), 244–252.

Young, I. (1980). Throwing like a girl: A phenomenology of feminine body comportment motility spatiality. *Human studies*, 3, 137-156.